ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1989

Vyhlásené: 30.03.1989 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

32

ZÁKON

z 22. marca 1989

o poslancoch Federálneho zhromaždenia

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

I. ČASŤ
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Základné ustanovenia

§ 1

(1) Poslanci Federálneho zhromaždenia sú volení zástupcovia ľudu, ktorému sú za svoju činnosť zodpovední a sú ním odvolateľní. Poslanecká funkcia je vecou spoločenskej cti a zodpovednosti. Poslanci Federálneho zhromaždenia (ďalej len „poslanci“) sa podieľajú na uskutočňovaní štátnej moci Federálnym zhromaždením. Konajú ako členovia najvyššieho zastupiteľského zboru Československej socialistickej republiky o zásadných otázkach vnútornej a zahraničnej politiky Československej socialistickej republiky, podieľajú sa na tvorbe a uskutočňovaní zákonov a iných uznesení Federálneho zhromaždenia štátnymi orgánmi, socialistickými organizáciami a občanmi a kontrolujú ich plnenie a dodržiavanie. Prispievajú tým k rozvoju socialistickej demokracie a samosprávy ľudu a národného hospodárstva.

(2) Poslanci dbajú na to, aby všetkou svojou činnosťou boli hodní dôvery svojich voličov. Pri výkone svojej funkcie sa riadia celospoločenskými záujmami. Pôsobia na zľaďovanie celospoločenských záujmov, záujmov pracovných kolektívov, miestnych a individuálnych záujmov.

(3) Poslanci pomáhajú rozvíjať aktívnu účasť občanov na riadení a správe štátu a obhajujú ich oprávnené záujmy. Môžu sa zúčastniť na príprave volebných programov Národného frontu a na ich uskutočňovaní vo svojich volebných obvodoch.

§ 2

Poslanci sú v stálom styku so svojimi voličmi a spolupracujú s nimi. Vo svojich volebných obvodoch ďalej spolupracujú najmä s národnými výbormi, orgánmi Národného frontu a organizáciami v ňom združenými, pracovnými kolektívmi a orgánmi samosprávy. Radia sa s voličmi o riešení otázok, ktoré prerokúva Federálne zhromaždenie, dbajú na návrhy, podnety a pripomienky voličov a získané poznatky využívajú vo svojej práci v snemovniach a v ich orgánoch, prípadne v orgánoch Federálneho zhromaždenia.

Funkčné obdobie poslanca

§ 3

(1) Poslanec nadobúda svoje práva a povinnosti zvolením. Postup pri voľbách upravuje zákon Federálneho zhromaždenia.

(2) Platnosť voľby poslanca overuje na návrh mandátového a imunitného výboru snemovňa, do ktorej bol poslanec zvolený.

§ 4

(1) Poslanec skladá ústavou predpísaný sľub. Urobí tak slovom „sľubujem“ a podaním ruky predsedajúcemu ustanovujúcej schôdze, ktorý dá predtým znenie sľubu prečítať. Poslanci, ktorí nezložili sľub na ustanovujúcej schôdzi alebo boli zvolení v doplňajúcich voľbách, skladajú sľub na schôdzi snemovne, na ktorej sa prvý raz zúčastňujú.

(2) Odmietnutie sľubu alebo sľub s výhradou má za následok stratu mandátu. Stratu mandátu vysloví snemovňa na návrh mandátového a imunitného výboru.

§ 5

Po overení platnosti voľby dostane poslanec poslanecký preukaz.

§ 6

(1) Funkčné obdobie poslancov sa končí dňom skončenia volebného obdobia Federálneho zhromaždenia.

(2) Funkčné obdobie poslancov, ktorí sú členmi Predsedníctva Federálneho zhromaždenia, sa končí zvolením predsedníctva novozvoleného Federálneho zhromaždenia.

§ 7

Poslanec môže byť na základe rozhodnutia svojich voličov kedykoľvek odvolaný; postup pri odvolaní poslanca upravuje zákon Federálneho zhromaždenia.

§ 8

(1) Poslanec, ktorý prestal byť voliteľný, stráca mandát; stratu vysloví na návrh mandátového a imunitného výboru snemovňa, ktorej je členom.

(2) Poslanec stráca mandát aj z dôvodov, ktoré ustanovuje zákon o československej federácii.

§ 9

(1) Poslanec sa môže svojho mandátu vzdať, a to písomne.

(2) Mandát zanikne dňom, keď predsedníctvo snemovne vzalo rezignáciu na vedomie.

II. ČASŤ
ČINNOSŤ POSLANCOV VO FEDERÁLNOM ZHROMAŽDENÍ A VO VOLEBNÝCH OBVODOCH

Činnosť poslancov vo Federálnom zhromaždení

§ 10

(1) Poslanci sú povinní sa aktívne a iniciatívne zúčastňovať na rokovaniach a prácach snemovne a jej orgánov, prípadne orgánov Federálneho zhromaždenia, do ktorých boli zvolení. Sú povinní prispievať svojimi znalosťami a skúsenosťami k riešeniu prerokúvaných otázok.

(2) Ak sa poslanec nemôže zo závažných dôvodov zúčastniť na schôdzi snemovne alebo jej orgánov, prípadne orgánov Federálneho zhromaždenia, do ktorých bol zvolený, je povinný ospravedlniť sa predsedovi snemovne alebo predsedovi orgánu, ktorého je členom.

§ 11

Poslanec má právo rozhodujúceho hlasu vo všetkých otázkach prerokúvaných v snemovni a v orgánoch snemovne alebo v orgánoch Federálneho zhromaždenia, ktorých je členom; volí orgány snemovne a Federálneho zhromaždenia a môže byť do nich volený.

§ 12

Poslanci sú oprávnení najmä:

a) podávať návrhy vo všetkých veciach patriacich do pôsobnosti Federálneho zhromaždenia;

b) podávať Federálnemu zhromaždeniu návrhy zákonov a podnety na vypracovanie návrhov zákonov;

c) predkladať orgánom Federálneho zhromaždenia, jeho snemovniam a ich orgánom návrhy, podnety a pripomienky k predloženým návrhom zákonov;

d) požadovať od Predsedníctva Federálneho zhromaždenia a od predsedníctva svojej snemovne informácie a pomoc pre výkon poslaneckej funkcie;

e) zúčastňovať sa s poradným hlasom na schôdzach druhej snemovne a schôdzach výborov, ktorých nie sú členmi;

f) interpelovať vládu Československej socialistickej republiky a jej jednotlivých členov vo veciach ich pôsobnosti a klásť členom vlády Československej socialistickej republiky, ako aj vedúcim ostatných federálnych ústredných orgánov otázky, ak ide o veci v ich pôsobnosti;

g) požadovať od členov vlády Československej socialistickej republiky a vedúcich iných orgánov Československej socialistickej republiky podklady a vysvetlenia potrebné pre výkon poslaneckej funkcie;

h) požadovať informácie, vysvetlenia a podklady potrebné pre výkon poslaneckej funkcie od vedúcich ostatných štátnych orgánov a vedúcich socialistických organizácií;

i) zúčastňovať sa v súlade s rokovacím poriadkom Federálneho zhromaždenia na rozprave na schôdzach snemovne a výborov, prípadne orgánov Federálneho zhromaždenia, do ktorých boli zvolení;

j) na základe poverenia snemovne, jej orgánov, prípadne orgánov Federálneho zhromaždenia podieľať sa na spolupráci s Českou národnou radou a Slovenskou národnou radou a ich orgánmi;

k) zúčastňovať sa na prieskumoch organizovaných orgánmi Federálneho zhromaždenia a jeho snemovní, ak sú na to poverení.

Činnosť poslancov vo volebných obvodoch

§ 13

(1) Poslanci sú povinní byť v stálom styku so svojimi voličmi.

(2) Poslanci spolupracujú s národnými výbormi, s orgánmi Národného frontu a organizáciami v ňom združenými, pracovnými kolektívmi, orgánmi samosprávy, ako aj s ďalšími orgánmi a organizáciami vo volebnom obvode. Ich poznatky a skúsenosti využívajú vo svojej činnosti vo volebnom obvode a vo Federálnom zhromaždení.

(3) Poslanci v spolupráci s územnými orgánmi Národného frontu informujú o svojej činnosti a o činnosti Federálneho zhromaždenia verejnosť vo svojom volebnom obvode; môžu tak urobiť aj prostredníctvom oznamovacích prostriedkov.

§ 14

(1) Poslanci sú povinní skladať voličom účty zo svojej činnosti vo Federálnom zhromaždení a vo volebnom obvode.

(2) Poslanci sú tiež povinní skladať voličom účty zo svojej činnosti, ak si to voliči vyžiadajú prostedníctvom príslušného orgánu Národného frontu pôsobiaceho v ich volebnom obvode.

(3) Na skladanie účtov využívajú poslanci najmä verejné schôdze občanov, zhromaždenia pracovných kolektívov, plenárne zasadania národných výborov, schôdze spoločenských organizácií združených v Národnom fronte.

§ 15

Poslanci sú povinní najmä:

a) radiť sa so svojimi voličmi, pracovnými kolektívmi, orgánmi Národného frontu a organizáciami v ňom združenými a orgánmi samosprávy o návrhoch zákonov a iných závažných opatreniach, ktoré sa budú prerokúvať vo Federálnom zhromaždení;

b) vysvetlovať voličom základné otázky politiky socialistického štátu, oboznamovať ich so zákonmi Federálneho zhromaždenia a s ďalšími opatreniami prijatými Federálnym zhromaždením, získavať ich pre ich plnenie a informovať ich o ich uskutočňovaní;

c) využívať vo svojej poslaneckej činnosti skúsenosti zo styku s voličmi, pracovnými kolektívmi, orgánmi Národného frontu a organizáciami v ňom združenými a orgánmi samosprávy, ich podnety, pripomienky a sťažnosti;

d) odpovedať voličom na ich pripomienky a podnety a informovať ich, ako s nimi naložili.

§ 16

Poslanci sú oprávnení najmä:

a) zúčastňovať sa vo svojom volebnom obvode na plenárnych zasadaniach národných výborov s poradným hlasom a na schôdzach ich orgánov;

b) zúčastňovať sa vo svojom volebnom obvode na schôdzach kolektívov pracujúcich, na schôdzach a zhromaždeniach zvolaných národnými výbormi, orgánmi Národného frontu a organizáciami v ňom združenými a orgánmi samosprávy;

c) upozorňovať vedúcich štátnych orgánov a socialistických organizácií, či nedošlo k porušeniu zákonnosti, štátnej disciplíny a pracovnej disciplíny a požadovať ich bezodkladné odstránenie;

d) zúčastňovať sa na prerokúvaní a vybavovaní sťažností, oznámení a podnetov občanov a organizácií z ich volebných obvodov;

e) spolupracovať s výbormi ľudovej kontroly vo svojom volebnom obvode a dávať im podnety na vykonanie kontrol a previerok; využívať výsledky kontrolnej činnosti výborov ľudovej kontroly vo svojej poslaneckej činnosti.

III. ČASŤ
ZDRUŽOVANIE POSLANCOV FEDERÁLNEHO ZHROMAŽDENIA

§ 17
Poslanecké kluby

(1) Pre účinný výkon poslaneckého mandátu vo Federálnom zhromaždení, na prehĺbenie politickej spolupráce, výmeny názorov a podnecovanie poslaneckej iniciatívy môžu poslanci vytvárať poslanecké kluby podľa politickej príslušnosti.

(2) Poslanecké kluby vedú svojich členov k iniciatívnemu výkonu funkcie, k rozvíjaniu aktívnej politickej práce medzi voličmi aku skladaniu účtov vo volebných obvodoch.

§ 18
Krajské združenia poslancov

(1) Krajské združenia poslancov združujú poslancov zvolených vo volebných obvodoch na území toho istého kraja, na území hlavného mesta Československej socialistickej republiky Prahy a hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy.

(2) V krajských združeniach poslancov sa poslanci v spolupráci s krajským (mestským) výborom Národného frontu oboznamujú s dôležitými otázkami hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja kraja. Prerokúvajú úlohy súvisiace s činnosťou svojich členov vo volebnom obvode, prípadne návrhy predkladané Federálnemu zhromaždeniu, ak ide o riešenie významných spoločenských otázok, ako aj otázok súvisiacich s rozvojom kraja. Krajské združenia poslancov napomáhajú tiež zjednocovať prácu poslancov vo volebných obvodoch a prispievajú k výmene skúseností z výkonu poslaneckej funkcie.

(3) Podnety získané v krajskom združení poslancov využívajú poslanci pri svojej činnosti vo Federálnom zhromaždení a vo volebných obvodoch.

IV. ČASŤ
ZÁRUKY VÝKONU POSLANECKEJ FUNKCIE

§ 19
Všeobecné zásady

(1) Štát zaručuje pre výkon poslaneckej funkcie nevyhnutné podmienky.

(2) Poslanci sú pod ochranou ústavy a požívajú poslaneckú imunitu.

(3) Zverejnenie prejavov poslancov prednesených v orgánoch Federálneho zhromaždenia, snemovniach a ich orgánoch nepodlieha žiadnym obmedzeniam, ak nejde o neverejné schôdze alebo ich časti.

(4) Kto bráni poslancom v uplatňovaní ich práv a povinností alebo sa dotýka ich cti a dôstojnosti ako verejných činiteľov, je zodpovedný podľa zákona.

(5) Štátne orgány, socialistické organizácie a ich vedúci poskytujú poslancom pomoc pri výkone ich funkcie.

Povinnosti orgánov a organizácií

§ 20

(1) Členovia vlády a vedúci iných štátnych orgánov Československej socialistickej republiky, vedúci štátnych orgánov a vedúci socialistických organizácií sú povinní poskytnúť poslancovi informácie, vysvetlenia a podklady potrebné pre výkon jeho funkcie a na jeho žiadosť ho prijať; v naliehavých prípadoch sú povinní poslanca prijať bezodkladne.

(2) Vedúci štátnych orgánov a organizácií uvedení v odseku 1 sú povinní zaoberať sa podnetmi a pripomienkami poslancov a informovať ich najneskôr do 30 dní o ich využití alebo vybavení. Rovnako tak sú povinní poslancov informovať o vybavení sťažností, podnetov a oznámení občanov, ktoré im postúpili, a umožniť im účasť na prešetrení týchto sťažností.

§ 21

(1) Vedúci štátnych orgánov a socialistických organizácií sú povinní oznámiť poslancovi, aké opatrenia urobili na nápravu porušenia zákonnosti, štátnej disciplíny alebo pracovnej disciplíny, na ktoré ich poslanec upozornil, a to najneskôr do 30 dní.

(2) Ak poslanec nie je spokojný s urobenými opatreniami, sú nadriadené orgány alebo organizácie povinné na žiadosť poslanca prešetriť postup podriadeného orgánu alebo organizácie v lehote 30 dní a podať mu o tom správu.

§ 22
Uvoľnenie poslanca na výkon fukcie

(1) Poslanec vykonáva svoju funkciu bez prerušenia svojho pracovného alebo obdobného pomeru. Tento pomer zostáva poslancovi zachovaný po celý čas výkonu poslaneckej funkcie a proti jeho vôli môže byť skončený len s predchádzajúcim súhlasom Predsedníctva Federálneho zhromaždenia. To platí aj pre obdobie dvoch rokov od zániku mandátu poslanca. Inak je skončenie pracovného alebo obdobného pomeru neplatné.

(2) Poslanec môže byť so svojím súhlasom uvoľnený zo zamestnania na výkon poslaneckej funkcie vo Federálnom zhromaždení. O uvoľnení poslanca, dĺžke a rozsahu jeho uvoľnenia rozhoduje Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia.

Náležitosti poslancov

§ 23

(1) Poslanec vykonáva svoju funkciu bezplatne.

(2) Poslanec nesmie byť pre výkon svojej funkcie ukrátený na právach a nárokoch vyplývajúcich z jeho pracovného alebo obdobného pomeru.

(3) Organizácia, v ktorej je poslanec v pracovnom alebo obdobnom pomere, je povinná poskytnúť mu pracovné voľno na výkon jeho funkcie vo Federálnom zhromaždení aj vo volebnom obvode. Poslancovi patrí za dobu pracovného voľna náhrada ušlého zárobku, ktorú mu vyplatí organizácia. Ak o to požiada organizácia, uhradí jej ušlý zárobok poslanca Kancelária Federálneho zhromaždenia. Poslancom, ktorí nie sú v pracovnom alebo obdobnom pomere, poskytuje sa náhrada ušlého zárobku z rozpočtu Kancelárie Federálneho zhromaždenia.

(4) Ak Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia rozhodlo o uvoľnení poslanca, môže mu priznať funkčnú odmenu zodpovedajúcu rozsahu uvoľnenia a závažnosti úloh, na ktoré bol uvoľnený. Funkčná odmena sa vypláca popri náhrade ušlého zárobku.

§ 24

(1) Poslancovi patrí na náhradu výdavkov súvisiacich s výkonom poslaneckej funkcie náhrada, ktorá nepodlieha dani zo mzdy. Výšku podielového započítavania poslaneckých náhrad pre výpočet dôchodkového zabezpečenia ustanovujú predpisy o sociálnom zabezpečení.

(2) Predsedovi, prvému podpredsedovi a podpredsedom Federálneho zhromaždenia, ako aj predsedovi a podpredsedom oboch snemovní prislúcha funkčný plat a ďalšie náležitosti, ktoré určí Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia. Funkčný plat prislúcha predsedovi Federálneho zhromaždenia, prvému podpredsedovi a podpredsedom Federálneho zhromaždenia a predsedom a podpredsedom oboch snemovní ešte po dobu troch mesiacov po skončení ich funkcie.

§ 25

(1) Poslanci môžu bezplatne používať hromadné dopravné prostriedky na území Československej socialistickej republiky.

(2) Na cesty na schôdze snemovne, jej orgánov alebo orgánov Federálneho zrhomaždenia alebo na cesty, na ktoré ich poverilo Predsedníctvo snemovne, prípadne Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia, môže včítane spiatočných ciest používať bezplatne aj lietadlá. Pri uvoľnení poslanca mimo jeho trvalého bydliska, trvajúcom dlhšie ako jeden mesiac, môže poslanec bezplatne použiť lietadlo aj na návštevu rodiny, včítane spiatočnej cesty, a to raz za 14 dní.

(3) Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia ustanoví uznesením podrobnosti o poslaneckých náhradách, stravnom a nocľažnom, funkčných odmenách a funkčných platoch poslancov Federálneho zhromaždenia, najmä tiež o ich výške a rozsahu a o ďalších náležitostiach.

V. ČASŤ
DISCIPLINÁRNE OPATRENIA

§ 26

(1) Poslancovi, ktorí pri rokovaní snemovne, jej orgánov alebo orgánov Federálneho zhromaždenia urobí urážlivý výrok proti poslancovi alebo inému ústavnému činiteľovi alebo pri rokovaní snemovne proti tomuto zhromaždeniu alebo jeho orgánu spôsobom, ktorý je v rozpore s postavením a so cťou poslanca, môže byť uložené disciplinárne opatrenie.

(2) Disciplinárne konanie s poslancom upravuje zákon o rokovacom poriadku Federálneho zhromaždenia.

VI. ČASŤ
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIE

§ 27

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. aprílom 1989.

Husák v. r.

Indra v. r.

Adamec v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.